บทที่ 3
วิธีการวิจัย

เมื่อได้ศึกษาตัวแปรต่าง ๆที่มีผลต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากบทที่ 2 แล้ว จึงนำความรู้ความเข้าใจที่ได้มาออกแบบวิธีการวิจัยซึ่งประกอบด้วยการเลือกวัสดุผนัง สีและพื้นผิวของผนัง วัสดุมวลสารภายในที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดค่าข้อมูล อ่านค่าข้อมูล และเก็บบันทึกข้อมูล จากนั้นจึงกำหนดขั้นตอนในการทดสอบเพื่อให้มีกระบวนการในการทดสอบที่ถูกต้องและชัดเจน กำหนดหลักเกณฑ์ในการทดสอบจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หลังจากเตรียมทุกอย่างพร้อมแล้วจึงเริ่มทำการทดสอบและเก็บข้อมูล วิธีการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การเลือกวัสดุผนัง สีและพื้นผิวของผนัง และวัสดุมวลสารภายในที่ใช้ในการทดสอบ

3.1.1 วัสดุผนังที่ใช้ในการทดสอบ

จากการศึกษาในบทที่ 2 ทำให้ทราบว่าคุณสมบัติของวัสดุผนังที่มีผลต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนคือ มวลสารและค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของผนัง การเลือกวัสดุผนังที่ใช้ในการทดสอบจึงได้เลือกผนัง 2 ชนิดที่มีความแตกต่างในด้านมวลสารและค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน ดังนี้

วัสดุที่มีมวลสารมาก เลือกใช้ผนังก่ออิฐฉาบปูนในการทดสอบเนื่องจากอาคารส่วนใหญ่ในประเทศไทยนิยมใช้ผนังก่ออิฐเป็นผนังอาคาร เนื่องจากอิฐเป็นวัสดุที่ผลิตได้ภายในประเทศ มีวัตถุดิบเพียบพร้อม และใช้ในการก่อสร้างกันมานาน จึงถือว่าผนังก่ออิฐฉาบปูนมีความเหมาะสมและน่าสนใจในการนำมาทดสอบโดยใช้เป็นตัวแทนของวัสดุที่มีมวลสารมาก ผนังก่ออิฐฉาบปูนประกอบด้วยอิฐมอญ ปูนก่อ และปูนฉาบ โดยมีความหนาแน่นในกรณีที่เป็นอิฐแห้งและฉาบปูนประมาณ 1,760 กก/ลบ.ม. (กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน, 2536) และมีค่าความจุความร้อนจำเพาะ 0.79 kcal/kg.^{o}C (ASHRAE, 1989)

เนื่องจากผนังก่ออิฐฉาบปูนเป็นผนังที่ประกอบไปด้วยวัสดุหลายอย่าง จึงจำเป็นต้องทำพร้อมกันทั้งหมดเพื่อให้คุณภาพของผนังก่ออิฐฉาบปูนมีคุณภาพเท่ากันโดยเฉพาะในเรื่องของความชื้นของผนัง หลังจากก่อผนังเสร็จแล้วจะต้องตั้งผนังตากแดดไว้ประมาณ 1 เดือน เพื่อให้ผนังก่ออิฐฉาบปูนมีความชื้นน้อยที่สุด และเนื่องจากการทดสอบครั้งนี้ต้องการทดสอบเปรียบเทียบผนังชนิดเดียวกันที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนต่างกัน จึงได้ใช้ผนังก่ออิฐฉาบปูน หนา 4 นิ้ว ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนเท่ากับ 3.00 $W/(m^2 \cdot ^\circ C)$ เปรียบเทียบกับผนังก่ออิฐฉาบปูน หนา 8 นิ้ว ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนเท่ากับ 2.18 $W/(m^2 \cdot ^\circ C)$ การคิดค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนแสดงในตารางที่ 3.1-3.2

โดยที่ k หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การนำความร้อน มีหน่วยเป็น $W/(m \cdot ^\circ C)$

Δx หมายถึง ความหนาของวัสดุ มีหน่วยเป็น m

R หมายถึง ค่าความต้านทานความร้อน มีหน่วยเป็น $(m^2 \cdot ^\circ C)/W$

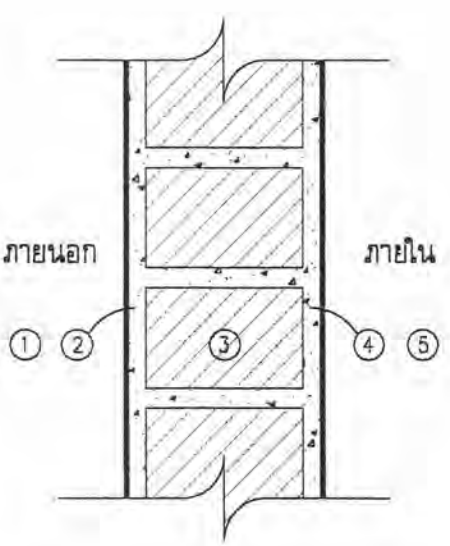

รูปที่ 3.1 แสดงโครงสร้างค่าความต้านทานของผนังก่ออิฐครึ่งแผ่นฉาบปูนทั้ง 2 ด้าน

โครงสร้าง	$\Delta X / k$	R	หมายเหตุ
1. ฟิล์มอากาศด้านนอก	-	0.044	ในกรณีที่ผิวผนังด้านนอกมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง
2. ปูนฉาบหนาประมาณ 12 มม.	0.012/0.533	0.023	
3. ผนังก่ออิฐครึ่งแผ่นหนาประมาณ 100 มม.	0.100/0.807	0.124	
4. ปูนฉาบหนาประมาณ 12 มม.	0.012/0.533	0.023	
5. ฟิล์มอากาศด้านใน	-	0.120	ในกรณีที่ผิวผนังด้านในมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง
ค่าความต้านทานความร้อนรวม		= 0.334	$(m^2 \cdot ^\circ C)/W$
ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน	= 1/0.334	= **3.00**	**$W/(m^2 \cdot ^\circ C)$**

ตารางที่ 3.1 แสดงการคิดค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมของผนังก่ออิฐครึ่งแผ่นฉาบปูนทั้ง 2 ด้าน

ที่มา : คู่มือการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร, 2536

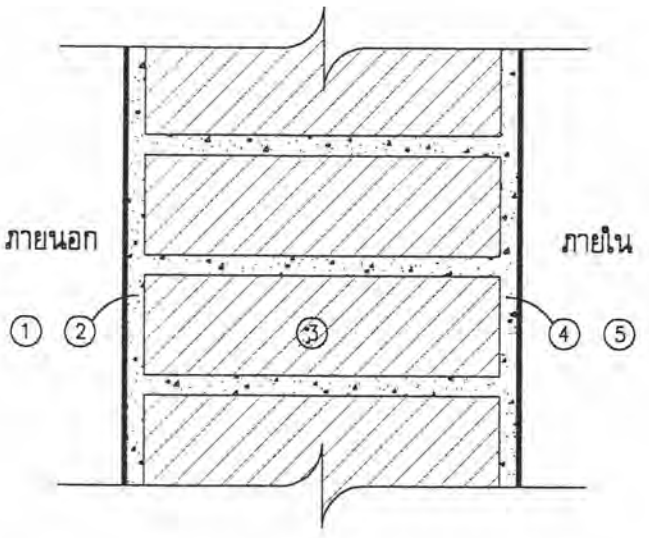

รูปที่ 3.2 แสดงโครงสร้างค่าความต้านทานของผนังก่ออิฐเต็มแผ่นฉาบปูนทั้ง 2 ด้าน

โครงสร้าง	$\Delta X / k$	R	หมายเหตุ
1. ฟิล์มอากาศด้านนอก	-	0.044	ในกรณีที่ผิวผนังด้านนอกมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง
2. ปูนฉาบหนาประมาณ 12 มม.	0.012/0.533	0.023	
3. ผนังก่ออิฐเต็มแผ่นหนาประมาณ 200 มม.	0.200/0.807	0.248	
4. ปูนฉาบหนาประมาณ 12 มม.	0.012/0.533	0.023	
5. ฟิล์มอากาศด้านใน	-	0.120	ในกรณีที่ผิวผนังด้านในมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง
ค่าความต้านทานความร้อนรวม		= 0.458	$(m^2 \cdot ^\circ C)/W$
ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน	= 1/0.458	= 2.18	$W/(m^2 \cdot ^\circ C)$

ตารางที่ 3.2 แสดงการคิดค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมของผนังก่ออิฐเต็มแผ่นฉาบปูนทั้ง 2 ด้าน
ที่มา : คู่มือการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร, 2536

วัสดุที่มีมวลสารน้อย เลือกใช้ผนังโฟมโพลีสไตรีนในการทดสอบ เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการนำโฟมโพลีสไตรีนมาเป็นวัสดุก่อสร้าง กันมาก เช่น ระบบผนังกันความร้อนภายนอกสีสำเร็จหรือ ระบบผนัง EIFS. เป็นต้น ซึ่งระบบผนังชนิดใหม่นี้เริ่มมีการใช้กันมากขึ้น เนื่องจากมีการยืดหยุ่นในการใช้งานสูง, น้ำหนักเบา และใช้เวลาในการทำงานน้อยลง จึงถือว่าผนังโฟมโพลีสไตรีนมีความเหมาะสมและน่าสนใจในการนำมาทดสอบโดยใช้เป็นตัวแทนของวัสดุที่มีมวลสารน้อย

โฟมโพลีสไตรีนเป็น Petroleum Product ชนิดหนึ่งมีชื่อทางเคมีว่า Polystyrene ผ่านขบวนการที่ให้โพลีสตรีนขยายตัว ทำให้เกิดช่องอากาศภายในเซล ผนังเซลติดต่อกันคล้ายลูกบอลที่หุ้มฟองอากาศอยู่ภายใน ผนังเซลแต่ละเซลเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น แต่ละเซลจะปิดสนิท (Closed cell) น้ำซึมผ่านได้ยากจึงเป็นวัสดุที่กันน้ำได้ดี โพลีสตรีนโฟมจะมีส่วนประกอบของอากาศอยู่ถึง 98% ซึ่งทำให้เป็นวัสดุที่มีค่าการเป็นฉนวนที่ดีมาก จนอาจนับได้ว่าโพลีสตรีนโฟม มีค่าการเป็นฉนวนกันความร้อนที่ดีที่สุดเมื่อเทียบกับวัสดุที่มีราคาเท่ากัน ผนังโฟมโพลีสไตรีนที่ใช้ในการทดสอบมีความหนาแน่นประมาณ 16 กก/ลบ.ม. (กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน, 2536) และมีค่าความจุความร้อนจำเพาะ 1.21 kcal/kg·$^\circ$C (ASHRAE, 1989)

เนื่องจากการทดสอบครั้งนี้ต้องการทดสอบผนังชนิดเดียวกันที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนต่างกัน จึงได้ใช้ผนังโฟมโพลีสไตรีน หนา 2 นิ้ว ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนเท่ากับ 0.63 W/(m^2 ·°C) เปรียบเทียบกับผนังโฟมโพลีสไตรีน หนา 4 นิ้ว ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนเท่ากับ 0.33 W/(m^2 ·°C) การคิดค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนแสดงในตารางที่ 3.3-3.4

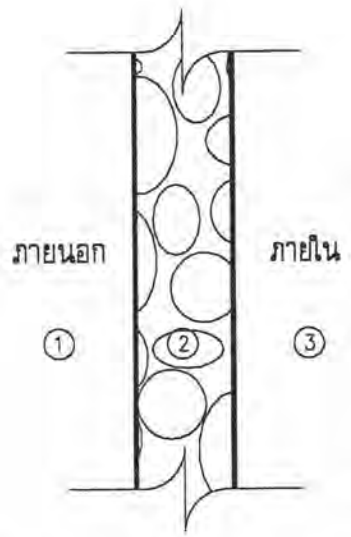

รูปที่ 3.3 แสดงโครงสร้างค่าความต้านทานของผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 2 นิ้ว

โครงสร้าง	$\Delta X / k$	R	หมายเหตุ
1. ฟิล์มอากาศด้านนอก	-	0.044	ในกรณีที่ผิวผนังด้านนอกมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง
2. ผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 2 นิ้ว	0.050/0.035	1.428	
3. ฟิล์มอากาศด้านใน	-	0.120	ในกรณีที่ผิวผนังด้านในมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง
ค่าความต้านทานความร้อนรวม		= 1.592	(m^2 ·°C)/W
ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน	= 1/1.592	= **0.63**	**W/(m^2 ·°C)**

ตารางที่ 3.3 แสดงการคิดค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมของผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 2 นิ้ว

ที่มา : คู่มือการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร, 2536

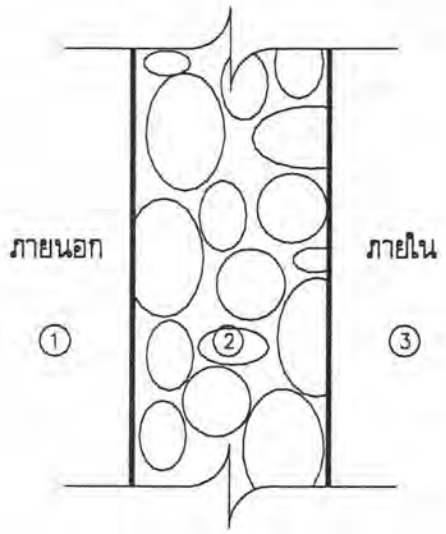

รูปที่ 3.4 แสดงโครงสร้างค่าความต้านทานของผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 4 นิ้ว

โครงสร้าง	$\Delta X / k$	R	หมายเหตุ
1. ฟิล์มอากาศด้านนอก	-	0.044	ในกรณีที่ผิวผนังด้านนอกมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง
2. ผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 4 นิ้ว	0.050/0.035	2.857	
3. ฟิล์มอากาศด้านใน	-	0.120	ในกรณีที่ผิวผนังด้านในมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง
ค่าความต้านทานความร้อนรวม		= 3.021	$(m^2 \cdot °C)/W$
ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน	= 1/3.021	= **0.33**	**$W/(m^2 \cdot °C)$**

ตารางที่ 3.4 แสดงการคิดค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมของผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 4 นิ้ว

ที่มา : คู่มือการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร, 2536

ลำดับที่	วัสดุ	ความหนาแน่น กก. ม.$^{-3}$	ค่า k วัตต์ ม.$^{-1}$ °ซ$^{-1}$
1	แผ่นซีเมนต์แอสเบสตอส	1860	0.198
2	แผ่นฉนวนกันความร้อนแอสเบสตอส	720	0.108
3	วัสดุมุงหลังคาที่ทำด้วยแอสฟัลท์	2240	1.226
4	บิดูเม็น (bitumen)		1.298
5	อิฐ		
	(a) แห้ง และฉาบปูนหรือปิดด้วยแผ่นโมเสด	1760	0.807
	(b) ความชื้น 6%	1872	1.211
	(c) ผนัง (ไม่ฉาบปูน)		1.154
6	คอนกรีต	2400	1.442
7	คอนกรีต ชนิดเบา ขนาดความหนาแน่นต่าง ๆ	960	0.303
		1120	0.346
		1280	0.476
8	แผ่นไม้ก๊อก	144	0.042
9	แผ่นไฟเบอร์ (fibre board)	264	0.052
10	ไฟเบอร์กลาส (ดูใยแก้ว)		
	(a) แบบม้วน (Blanket)	10-24	0.038
	(b) แบบแผ่น (Rigid board)	32-48	0.033
	(c) แบบท่อสำเร็จ (Rigid pipe sections)	56-80	0.038
11	แผ่นกระจก	2512	1.053
12	ใยแก้ว สานเป็นแผ่น หรือสอดไส้อยู่ระหว่างวัสดุอื่น 2 แผ่น (แห้ง)	32	0.035
13	แผ่นยิบซั่ม	880	0.191
14	แผ่นไม้อัดฮาร์ดบอร์ด		
	(a) มาตรฐาน	1024	0.216
	(b) ปานกลาง	640	0.123
15	โลหะ		
	(a) โลหะผสมของอลูมิเนียม แบบธรรมดา	2672	211
	(b) ทองแดง ที่มีขายเชิงพาณิชย์	8784	385
	(c) เหล็กกล้า	7840	47.6
16	ใยแร่ อัดแน่นเป็นแผ่น	32-104	0.035-0.032

ตารางที่ 3.5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การนำความร้อน (k) และความหนาแน่นของวัสดุต่างๆ

ที่มา : คู่มือการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร, 2536

ลำดับที่	วัสดุ	ความหนาแน่น กก. ม.$^{-3}$	ค่า k วัตต์ ม.$^{-1}$ ซ$^{-1}$
17	วัสดุใช้ฉาบหรือปิดผิว		
	(a) ยิบซั่ม	880	0.191
	(b) ปูนฉาบ น้ำหนักเบา	300	0.063
	น้ำหนักขนาดกลาง	1104	0.274
	(c) เพอร์ไลท์	616	0.115
	(d) ปูนผสมทราย	1568	0.533
	(e) เวอร์มิคูไลท์	640-960	0.202-0.303
18	โพลีสไตรีน; เบ่งขยายตัว	16	0.035
19	โพลียูรีเทน โฟม	24	0.024
20	วัสดุทำพื้น PVC	1360	0.173
21	ดินอัดหลวม (ร่วนซุย) ความชื้น 14%	1200	0.375
22	หิน		
	หินทราย	2000	1.298
	แกรนิต	2640	2.927
	หินอ่อน	2640	1.298
23	กระเบื้อง หลังคา	1890	0.836
24	ไม้		
	ไม้เนื้ออ่อน	608	0.125
	ไม้เนื้อแข็ง	720	0.138
	ไม้อัด	528	0.138
25	เวอร์มิคูไลท์ แบบเม็ดหยาบอัดหลวม	80-112	0.065
26	ไม้อัดชีพบอร์ด	800	0.144
27	ไม้พื้นแผ่นเรียบ	400	0.086
28	หินล้าง	2245	0.115
29	กรวดล้าง	2244	0.115

ตารางที่ 3.5 (ต่อ) แสดงค่าสัมประสิทธิ์การนำความร้อน (k) และความหนาแน่นของวัสดุต่างๆ

ที่มา : คู่มือการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร, 2536

ชนิดของผิววัสดุ	ค่าความต้านทานความร้อนของฟิล์มอากาศ (ม.^{2} ° ซ วัตต์$^{-1}$)
ก. กรณีของผนังอาคาร	
ก.1 ความต้านทานความร้อนของฟิล์มอากาศที่ผิวผนังด้านใน (R_i)	
ก.1.1 กรณีที่ผิวมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง	0.120
ก.1.2 กรณีที่ผิวมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีต่ำ	0.299
ก.2 ความต้านทานความร้อนของฟิล์มอากาศที่ผิวผนังด้านนอก (R_o) (ผิวมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง)	0.044
ข. กรณีของหลังคา	
ข.1 ความต้านทานความร้อนของฟิล์มอากาศที่ผิวด้านในของหลังคา (R_i)	
ข.1.1 กรณีที่ผิวมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูง	
ข.1.1.1 หลังคาราบ	0.162
ข.1.1.2 หลังคาเอียงทำมุม 22.5° กับแนวระดับ	0.148
ข.1.1.3 หลังคาเอียงทำมุม 45° กับแนวระดับ	0.133
ข.1.2 กรณีที่ผิวมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีต่ำ	
ข.1.2.1 หลังคาราบ	0.801
ข.1.2.2 หลังคาเอียงทำมุม 22.5° กับแนวระดับ	0.595
ข.1.2.3 หลังคาเอียงทำมุม 45° กับแนวระดับ	0.391
ข.2 ความต้านทานความร้อนของฟิล์มอากาศที่ผิวด้านนอกของหลังคา (R_o) (ผิวมีค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีสูงและเอียงทำมุมใด ๆ)	0.055

ตารางที่ 3.6 แสดงค่าความต้านทานความร้อนของฟิล์มอากาศที่ผิวผนัง

ที่มา : คู่มือการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร, 2536

3.1.2 สีและพื้นผิวที่ใช้ในการทดสอบ

จากการศึกษาในบทที่ 2 ทำให้ทราบว่าคุณสมบัติของสีที่มีผลต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนคือ อัตราส่วนของค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนรังสีอาทิตย์ต่อค่าสัมประสิทธิ์การกระจายรังสีความร้อนหรือค่า α / ϵ การเลือกสีที่ใช้ในการทดสอบจึงได้เลือกสีที่มีค่า α/ϵ ของสีแตกต่างกันคือ สีขาวและสีดำ ซึ่งสีขาวและสีดำที่ใช้ในการทดสอบถึงแม้ไม่กำหนดค่า α และ ϵ ของสีที่แน่นอน แต่จากการศึกษาข้อมูล (ASHRAE, 1988) ได้กำหนดค่า α/ϵ ของสีขาว (white painted surface) เท่ากับ 0.13 - 0.33 และค่า α/ϵ ของสีดำ (black paint) เท่ากับ 1.07 - 1.11 ซึ่งจะเห็นว่า สีขาวและสีดำเป็นสีที่มีค่า α / ϵ แตกต่างกันมาก

ประเภทของสีที่เลือกใช้คือ สีน้ำพลาสติก 100% สำหรับทาพื้นผิวภายนอกอาคาร ทำจาก Acrylic Resin และผงสีคุณภาพ หลังจากทาสีแล้วสามารถสัมผัสได้ภายใน 30 นาที และสามารถทาทับได้ภายใน 2 ชั่วโมง ในการทดสอบได้ทาผนังทดสอบแต่ละผนัง 2 เที่ยว ลักษณะพื้นผิวของผนังก่ออิฐฉาบปูนได้เลือกใช้พื้นผิวเรียบด้าน ส่วนผนังโฟมโพลีสไตรีน ได้ใช้ลักษณะพื้นผิวตามธรรมชาติของโฟมซึ่งมีลักษณะพื้นผิวเรียบด้านเหมือนกัน

3.1.3 วัสดุมวลสารภายใน

จากการศึกษาในบทที่ 2 ทำให้ทราบว่าคุณสมบัติของวัสดุมวลสารภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนคือ มวลสารของวัสดุและค่าความจุความร้อนจำเพาะของวัสดุ จึงได้เลือกวัสดุที่มีมวลสารต่างกันและเป็นวัสดุที่นิยมใช้เป็นผนังภายในอาคาร โดยเลือกอิฐเป็นตัวแทนของวัสดุที่มีมวลสารมากมีความหนาแน่นในกรณีที่เป็นอิฐแห้งและฉาบปูนประมาณ 1,760 กก./ลบ.ม. (กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน, 2536) และมีค่าความจุความร้อนจำเพาะ 0.79 kcal/kg·°C (ASHRAE, 1989) และเลือกแผ่นยิบซั่มหนา 12 มม. สำหรับใช้ภายในอาคารเป็นตัวแทนของวัสดุที่มีมวลสารน้อยมีความหนาแน่นประมาณ 880 กก/ลบ.ม. (กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน, 2536) และมีค่าความจุความร้อนจำเพาะ 1.09 kcal/kg·°C (ASHRAE, 1989)

3.2 การเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดค่าข้อมูล อ่านค่าข้อมูล และเก็บบันทึกข้อมูล

3.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ

การทดสอบนี้จำเป็นต้องศึกษาตัวแปรต่างๆหลายอย่าง การทดสอบในสภาพการใช้งานจริงจะไม่สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงตัวแปรต่างๆ การวิจัยนี้จึงได้จำลองสภาพภายในอาคารจริงโดยใช้หุ่นจำลองหรือกล่องทดสอบ เนื่องจากกล่องทดสอบสามารถแยกศึกษาตัวแปรต่างๆได้อย่างมีอิสระ เปลี่ยนแปลงตัวแปรต่างๆได้ง่าย และสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก ผลการทดสอบอาจจะไม่ตรงกับการทดสอบในสภาพภายในอาคารจริงแต่สามารถแสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากตัวแปรต่างๆได้ชัดเจน กล่องทดสอบทำจากโฟมโพลีสไตรีนหนา 15 ซม. มีคุณสมบัติโดยสรุป ดังนี้

1. กล่องทดสอบทุกกล่องมีปริมาตรอากาศภายในกล่องและขนาดกล่องเท่ากันหมด

2. ผนังทั้ง 5 ด้านของกล่องทดสอบมีค่าความต้านทานความร้อนสูง เพื่อป้องกันผลกระทบต่ออุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบและมีค่าความต้านทานความร้อนสูงกว่าผนังที่นำมาใช้ในการทดสอบทั้งหมด

3. ผนังทุกด้านของกล่องทดสอบสามารถป้องกันการรั่วซึมของอากาศได้เป็นอย่างดี

4. กล่องทดสอบทุกกล่องทาสีขาวเพื่อลดการดูดกลืนความร้อนโดยกล่องทดสอบ ปล่อยให้ความร้อนถูกดูดกลืนเนื่องจากคุณสมบัติของผนังทดสอบเพียงอย่างเดียว

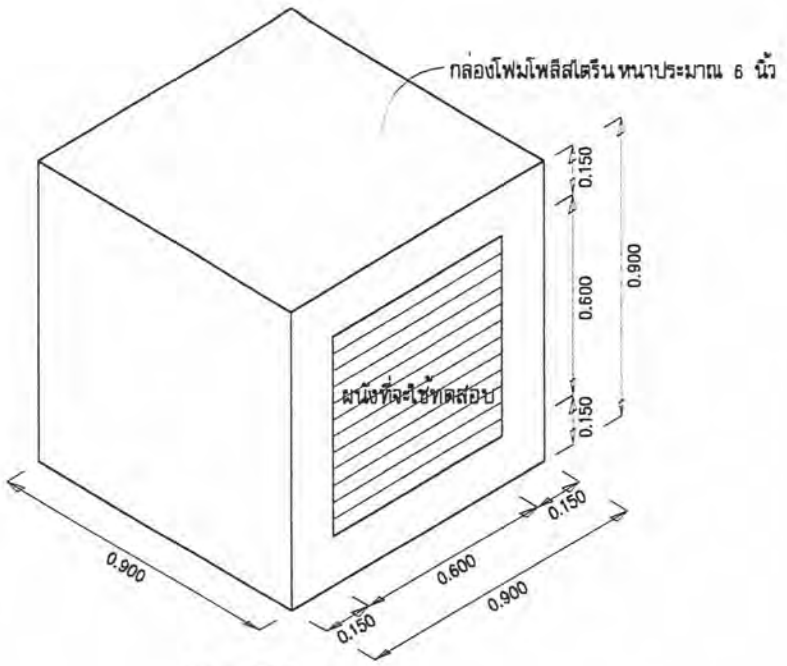

ด้านหน้ากล่องทดสอบ

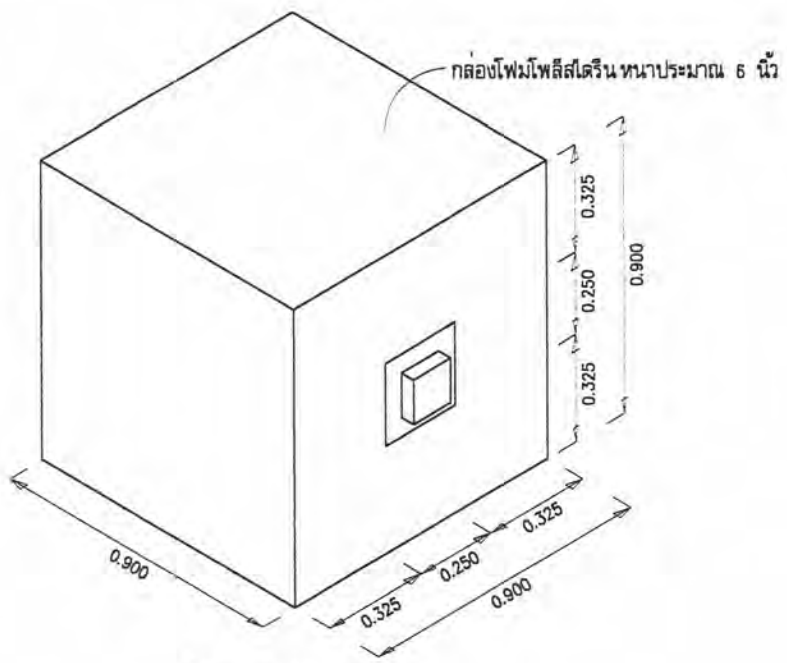

ด้านหลังกล่องทดสอบ

รูปที่ 3.5 แสดงลักษณะของกล่องทดสอบ

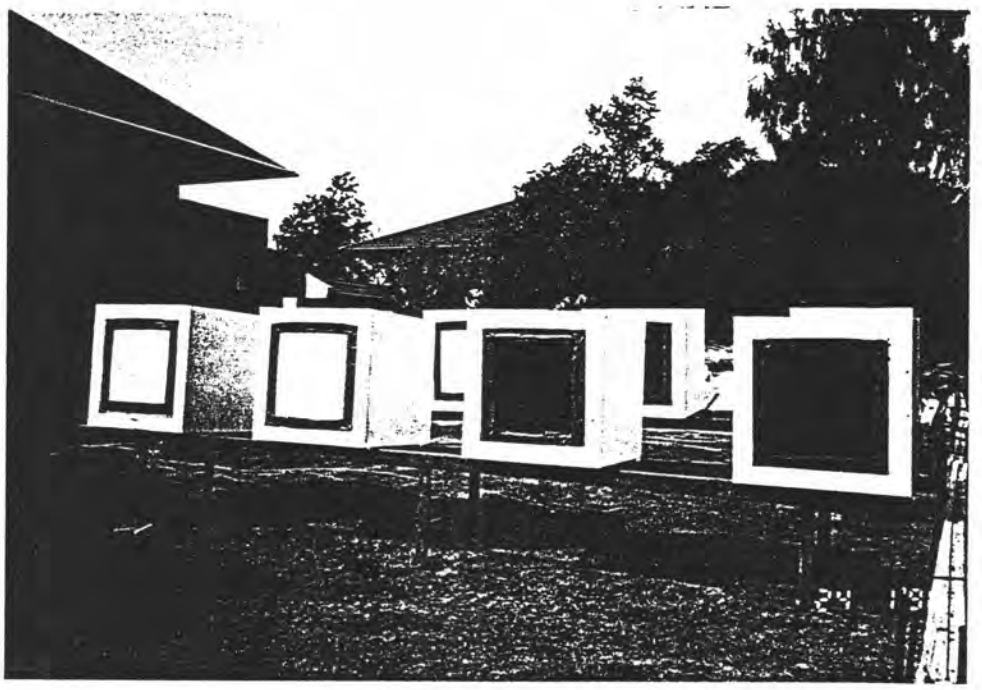

รูปที่ 3.6 แสดงการวางกล่องทดสอบทั้ง 8 กล่อง เพื่อป้องกันการแลกเปลี่ยนความร้อนระหว่างพื้นผิวกล่องทดสอบ โดยวางกล่องทดสอบห่างกันประมาณ 70 ซม.

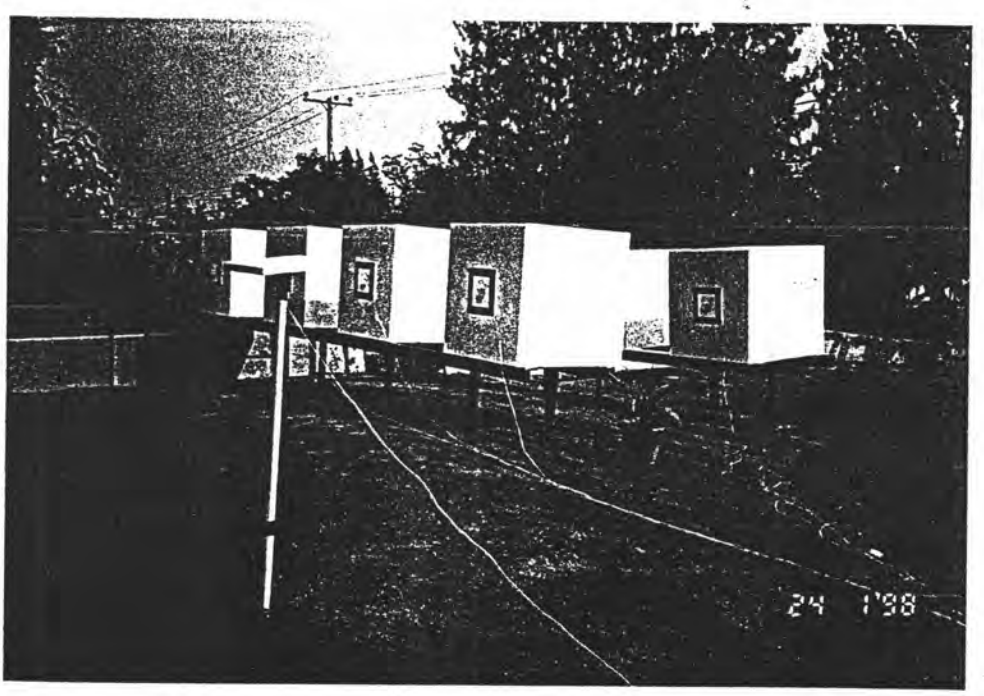

รูปที่ 3.7 แสดงการป้องกันการแลกเปลี่ยนความร้อนระหว่างพื้นผิวกล่องทดสอบกับพื้นดิน โดยการปลูกหญ้าปกคลุมพื้นดินและทำชั้นวางกล่องทดสอบสูงจากระดับดินประมาณ 50 ซม.

3.2.2 <u>เครื่องมือที่ใช้ในการวัดค่าข้อมูล อ่านค่าข้อมูล และเก็บบันทึกข้อมูล</u>

ในการทดสอบนี้ใช้เทอร์มิสเตอร์ที่มีค่าความต้านทาน 10 Kohm เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดค่าข้อมูลอุณหภูมิ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดค่าข้อมูลอุณหภูมิที่ราคาไม่แพง สะดวกในการเคลื่อนย้าย เทอร์มิสเตอร์ทำงานร่วมกับเครื่อง Data Logger โดยเทอร์มิสเตอร์จะเชื่อมกับสายโทรศัพท์ (Station Wire) หรือ สายไฟที่ปลายด้านหนึ่ง ปลายอีกด้านหนึ่งต่อเข้าช่องที่ต้องการของ เครื่อง Data Logger ในการทดสอบนี้ได้เชื่อมเทอร์มิสเตอร์กับสายโทรศัพท์ขนาด 2 x 0.5 มม. และเนื่องจากหัวเทอร์มิสเตอร์มีความไวต่อความชื้นมาก ดังนั้นในจุดที่เชื่อมจำเป็นต้องป้องกันความชื้นเป็นอย่างดี ทำงานร่วมกับเครื่อง Data Logger ของ " Sciemetric Instruments System 200 Model 236 Hardware (High Speed A/D Converter) " ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการอ่านค่าข้อมูลในการทดสอบนี้ และบันทึกข้อมูลบน Software " Sciemetric Gen 200 Windows-Based Software Version 1.46 " ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลในการทดสอบนี้

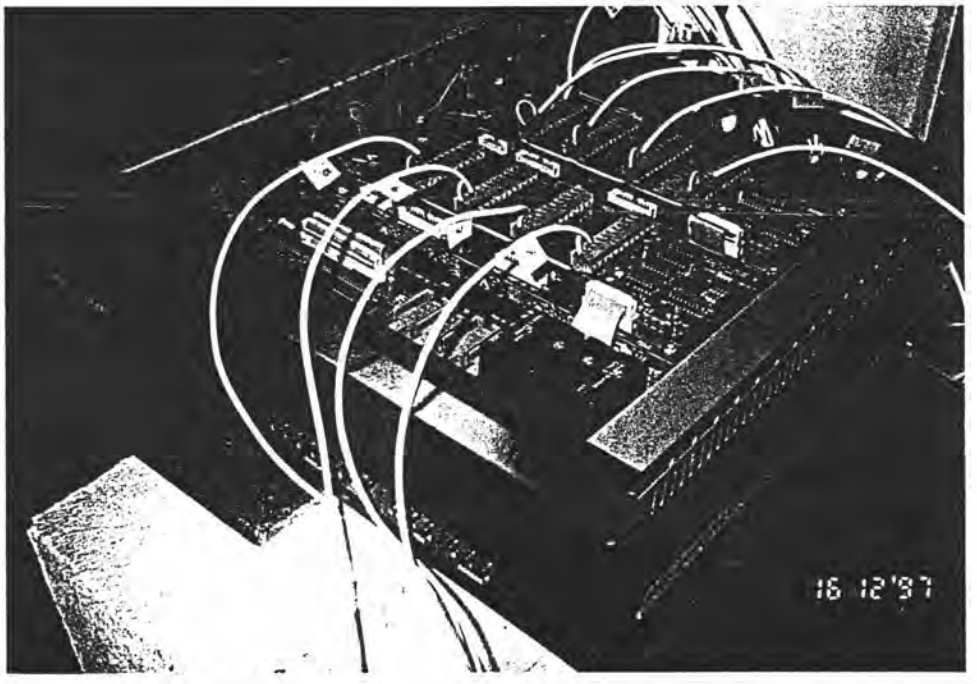

<u>รูปที่ 3.8</u> แสดงเครื่อง Data Logger ของ " Sciemetric Instruments System 200 Model 236 Hardware (High Speed A/D Converter) "

T 15217354

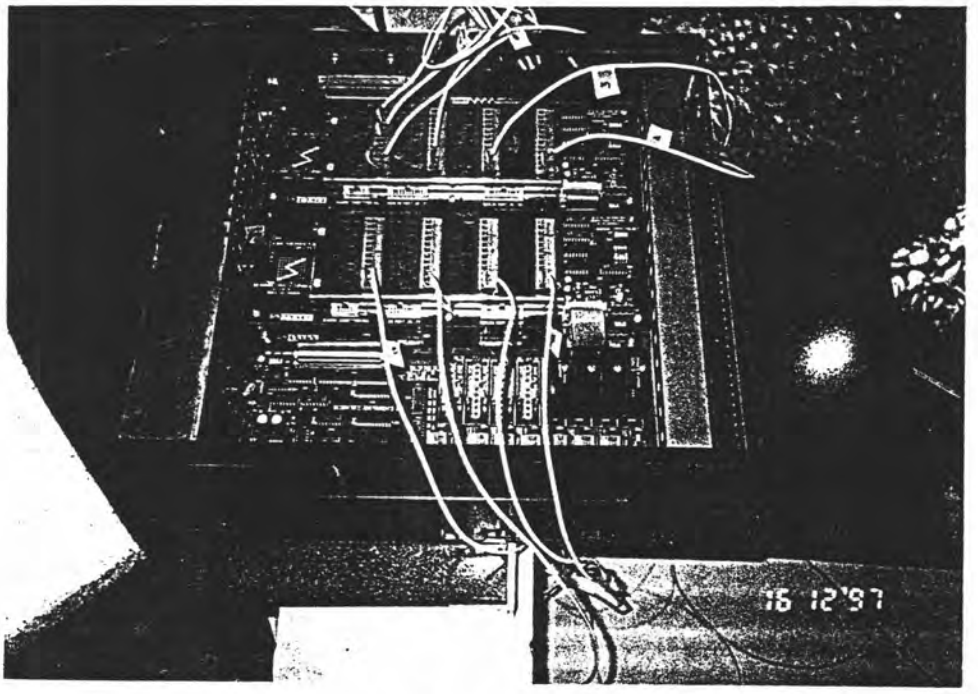

รูปที่ 3.9 แสดงการต่อสายโทรศัพท์ภายในเครื่อง Data Logger

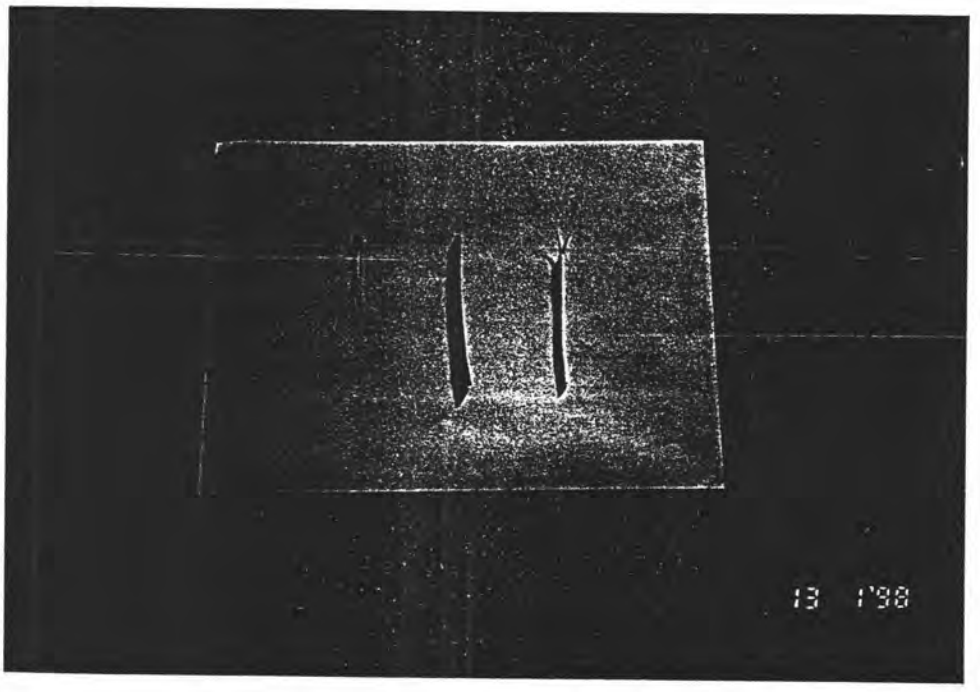

รูปที่ 3.10 แสดงเทอร์มิสเตอร์ สายโทรศัพท์ และ หลอดยาง

3.3 ขั้นตอนในการทดสอบ

จากระเบียบวิธีการวิจัย นำมากำหนดขั้นตอนในการทดสอบดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้วัดค่าข้อมูล

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้วัดค่าข้อมูลทำโดยทดสอบวัดค่าอุณหภูมิสูงสุดและอุณหภูมิต่ำสุดที่เทอร์มิสเตอร์จะสามารถวัดค่าได้ รวมทั้งตรวจสอบค่าอุณหภูมิอากาศที่เทอร์มิสเตอร์วัดค่าได้ว่าเท่ากันหรือไม่ วิธีการทดสอบวัดค่าอุณหภูมิสูงสุดและอุณหภูมิต่ำสุดที่เทอร์มิสเตอร์จะสามารถวัดค่าได้นั้น ในการวัดค่าอุณหภูมิสูงสุดจะใช้เทอร์มิสเตอร์ทั้งหมดวัดอุณหภูมิน้ำที่จุดเดือดและในการวัดค่าอุณหภูมิต่ำสุดจะใช้เทอร์มิสเตอร์ทั้งหมดวัดอุณหภูมิน้ำแข็งที่จุดเยือกแข็ง ซึ่งเมื่อทดสอบเทอร์มิสเตอร์ทั้งหมดแล้ว จะได้ค่าอุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุดเท่ากันหมด หลังจากนั้นจึงทำการตรวจสอบค่าอุณหภูมิอากาศที่เทอร์มิสเตอร์แต่ละตัวสามารถวัดค่าได้ว่าเท่ากันหรือไม่ ตรวจสอบโดยการนำเทอร์มิสเตอร์ทั้งหมดมาวัดอุณหภูมิอากาศภายในห้องที่มีการควบคุมอุณหภูมิอากาศ หากเทอร์มิสเตอร์ทั้งหมดวัดค่าอุณหภูมิอากาศได้ใกล้เคียงกัน โดยมีความแตกต่างกันไม่เกิน 0.5 °C ถือว่าคุณสมบัติของเทอร์มิสเตอร์ทั้งหมดเท่าเทียมกัน

ขั้นตอนที่ 2 ทำการทดสอบและการวิเคราะห์ผลกระทบของมวลสารภายในที่มีต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังสีอ่อนที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนแตกต่างกันและมีมวลสารของผนังแตกต่างกัน

ทำการทดสอบผลกระทบของมวลสารภายในที่มีต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังสีอ่อนตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 2 เปรียบเทียบระหว่างผนังก่ออิฐฉาบปูนเรียบซึ่งเป็นผนังที่มีมวลสารมากและผนังโฟมโพลีสไตรีนซึ่งเป็นผนังที่มีมวลสารน้อย รวมทั้งเปรียบเทียบระหว่างผนังที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนต่างกัน ผนังที่มีมวลสารมากใช้ผนังก่ออิฐฉาบปูนหนา 4 นิ้ว เปรียบเทียบกับผนังก่ออิฐฉาบปูนหนา 8 นิ้ว และผนังที่มีมวลสารน้อยใช้ผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 2 นิ้ว เปรียบเทียบกับผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 4 นิ้ว โดยกล่องทดสอบทั้ง 8 กล่องหันด้านของผนังทดสอบไปทางทิศใต้เพื่อให้ได้รับแสงแดดโดยตรง เก็บข้อมูลอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบและอุณหภูมิอากาศภายนอกทุกๆ 5 นาที ตลอด 48 ชั่วโมง นำข้อมูลอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบและอุณหภูมิอากาศภายนอกมาเฉลี่ยทุกๆ 1 ชั่วโมงเพื่อทำแผนภูมิและวิเคราะห์ผลการทดสอบ

ขั้นตอนที่ 3 ทำการทดสอบและการวิเคราะห์ผลกระทบของมวลสารภายในที่มีต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังสีเข้มที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนแตกต่างกันและมีมวลสารของผนังแตกต่างกัน

ทำการทดสอบผลกระทบของมวลสารภายในที่มีต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังสีเข้มตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 3 เปรียบเทียบระหว่างผนังก่ออิฐฉาบปูนเรียบซึ่งเป็นผนังที่มีมวลสารมากและผนังโฟมโพลีสไตรีนซึ่งเป็นผนังที่มีมวลสารน้อย รวมทั้งเปรียบเทียบระหว่างผนังที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนต่างกัน ผนังที่มีมวลสารมากใช้ผนังก่ออิฐฉาบปูนหนา 4 นิ้ว เปรียบเทียบกับผนังก่ออิฐฉาบปูนหนา 8 นิ้ว และผนังที่มีมวลสารน้อยใช้ผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 2 นิ้ว เปรียบเทียบกับผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 4 นิ้ว โดยกล่องทดสอบทั้ง 8 กล่องหันด้านของผนังทดสอบไปทางทิศใต้เพื่อให้ได้รับแสงแดดโดยตรง เก็บข้อมูลอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบและอุณหภูมิอากาศภายนอกทุกๆ 5 นาที ตลอด 48 ชั่วโมง นำข้อมูลอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบและอุณหภูมิอากาศภายนอกมาเฉลี่ยทุกๆ 1 ชั่วโมงเพื่อทำแผนภูมิและวิเคราะห์ผลการทดสอบ

ขั้นตอนที่ 4 ทำการทดสอบและการวิเคราะห์ผลกระทบของมวลสารภายในที่แตกต่างกันต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังสีเข้มและสีอ่อน

ทำการทดสอบผลกระทบของมวลสารภายในที่มีต่อพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังสีเข้มและสีอ่อนที่มีมวลสารภายในแตกต่างกัน ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 4 โดยใช้ผนังทดสอบ คือ ผนังโฟมโพลีสไตรีนหนา 4 นิ้ว ภายในกล่องทดสอบมีมวลสารภายใน 15 กก. 60 กก. 100 กก. และ 200 กก. โดยกล่องทดสอบทั้ง 8 กล่องหันด้านของผนังทดสอบไปทางทิศใต้เพื่อให้ได้รับแสงแดดโดยตรง เก็บข้อมูลอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบ อุณหภูมิผิวภายในของผนังทดสอบ อุณหภูมิผิวภายนอกของผนังทดสอบ และอุณหภูมิอากาศภายนอกทุกๆ 5 นาที ตลอด 48 ชั่วโมง นำข้อมูลอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบ อุณหภูมิผิวภายในของผนังทดสอบ อุณหภูมิผิวภายนอกของผนังทดสอบ และอุณหภูมิอากาศภายนอกมาเฉลี่ยทุกๆ 1 ชั่วโมง เพื่อทำแผนภูมิและวิเคราะห์ผลการทดสอบ

3.4 หลักเกณฑ์ในการทดสอบ

3.4.1 พฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังทดสอบ

เนื่องจากเป็นการทดสอบเพื่อศึกษาพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังทดสอบที่ได้รับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอกตลอดเวลา จึงใช้หลักเกณฑ์ที่ว่าเมื่อมวลสารของกล่องทดสอบ ค่าความจุความร้อนของกล่องทดสอบ และมีมวลสารของอากาศภายในกล่องทดสอบเท่ากัน ดังนั้นถ้ามีพลังงานความร้อนผ่านผิวผนังทดสอบเข้ามาในกล่องทดสอบ จะทำให้อุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบสูงขึ้นหรือต่ำลงตามพลังงานความร้อนที่เข้ามานั้น

$$q = mct$$

q หมายถึง ปริมาณการถ่ายเทความร้อน มีหน่วยเป็น kcal

m หมายถึง ค่ามวลสารของกล่องทดสอบและมวลสารของอากาศภายในกล่องทดสอบ ซึ่งมีขนาดเท่ากันทุกกล่อง คือมีค่าคงที่ มีหน่วยเป็น kg

c หมายถึง ค่าความจุความร้อนจำเพาะของกล่องทดสอบเท่ากันทุกกล่อง คือมีค่าคงที่ มีหน่วยเป็น kcal/kg·°C

t หมายถึง อุณหภูมิอากาศที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง มีหน่วยเป็น °C

ดังนั้น $q = kt$ เมื่อ k คือค่าคงที่ เพราะฉะนั้น

$$q \propto t$$

ด้วยเหตุนี้จึงสามารถใช้ค่าของอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบเป็นตัวเปรียบเทียบปริมาณความร้อนที่ถ่ายเทจากภายนอกเข้าสู่กล่องทดสอบ เนื่องจากเป็นการทดสอบที่มีลักษณะดังนี้

1. เป็นการทดลองที่ได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมหรือตัวแปรที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Dynamic Variation)

2. เป็นการทดลองที่ไม่มีการควบคุมอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบ ปล่อยให้อุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดสอบเป็นไปตามการถ่ายเทความร้อนจากภายนอกกล่องทดสอบ

3. ใช้สีทาผนังทดสอบเป็นสีขาวและสีดำ จาก (ASHRAE, 1988) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายรังสีความร้อนของสีดำและสีขาวมีค่าใกล้เคียงกัน คือมีค่าอยู่ในช่วง 0.80-0.90 ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์การกระจายรังสีความร้อนในการทดลองนี้จึงไม่มีผล

4. ใช้อุณหภูมิอากาศภายนอกเป็นตัวเปรียบเทียบพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนของผนังทดสอบ

3.4.2 อุณหภูมิผิวของผนังทดสอบ

การทดสอบครั้งนี้เป็นการทดสอบในสภาพที่ได้รับอิทธิพลจากรังสีดวงอาทิตย์ กระแสลม การแลกเปลี่ยนรังสีกับท้องฟ้า และสภาพแวดล้อมต่างๆตลอดเวลา ดังนั้นการคำนวณหาค่าอุณหภูมิผิวจึงใช้หลักการของ Sol-Air Temperature จากการศึกษาในเรื่องผลกระทบของแสงแดดและการจำลองสภาพในการทดสอบจากบทที่ 2 โดยพิจารณากับคุณสมบัติของผนังทดสอบ พบว่า

1. ผนังทดสอบเป็นผนังชนิดเดียวกันและอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ดังนั้นถือว่า ค่า t_o I_t h_o และ δR มีค่าเท่ากัน

2. ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายรังสีความร้อนของสีขาวและสีดำ จาก (ASHRAE, 1988) มีค่าใกล้เคียงกันโดยมีค่าอยู่ในช่วง 0.80-0.90

3. ค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนรังสีดวงอาทิตย์ของสีขาวและสีดำ จาก (ASHRAE, 1988) มีค่าแตกต่างกันมากโดยสีขาวมีค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนรังสีดวงอาทิตย์เท่ากับ 0.1-0.3 และสีดำมีค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนรังสีดวงอาทิตย์เท่ากับ 0.94-0.98

ดังนั้น Sol-Air Temperature จะแปรผันตามค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนรังสีดวงอาทิตย์